

teresse og Iver for deres Kald og det almene Bedste. Vil man bestandigt udelukke dem saa fra det One og saa fra det Andet, som specielt vedrører deres og nærmeste Medborgeres Interesse, saa sløves netop den Iver, Kraft og Virksomhed, som man dog maa ønske hos dem. Dette er min Overbeviisning, og det er af Hensyn dertil, at jeg har yttret Dnske om, at den Bestemmelse i berørte Henseende, der indeholdtes i det tidligere Lovforslag, maatte gjenoptages i nærværende Forslag. Det forekommer mig, — jeg gjentager det — at det maa være af særdeles Interesse for Beboerne igjennem deres nærmeste Repræsentanter at faae Stemme med ved Valget af de Mænd, der skulle pleie Forligsvæsenet i den Kreds, hvortil de høre, og det er dog ganske vist, at Ingen bedre kan have det nødvendige Personal-Kjendskab end netop Sogneforstanderskaberne. Amtsraadet kan selv efter dets sidste Sammensætning ikke have et saaa nøie Personal-Kjendskab i alle Egne af Amtet.

Lehmann: Da jeg forudsætter, at Sagen vil blive underkastet Dreftelse af et Udvalg, har jeg med Flid undladt at gaae ind paa Enkelthederne, og er kun kommen til at berøre dette Punkt, da det for mit Vedkommende vil være en Betingelse for, at jeg kan give Loven min Stemme. Jeg skal da med Hensyn til de fremkomne Vtiringer gjøre opmærksom paa, at jeg ikke stggede til Noget specielt, men at jeg advarede mod en Tendens, som fra Rigsdagens første Begyndelse ved mangfoldige Sager har gjort sig gjældende, en Tendens, som, hvis man ikke gjør Modstand imod den, efter min Overbeviisning vil stade i høi Grad, nemlig til Overlægselse af det hele Valgsystem, som man kan belæse saaledes, at det segner under Byrden, saaledes at det, der skulde være en Glæde og en Stolthed, bliver en odiøs Byrde. Det er ikke længere siden end igaar, at jeg udtalte, hvad jeg med den største Beredvillighed skal vedkjende mig, at der er et stort Misforhold mellem den Iver, hvormed mange af Rigsdagens Medlemmer søge at lægge en Mængde Sager ind under Sogneforstanderskaberne, hvad enten de principmæssigt høre derhen eller ikke, og den Iver, hvormed Forstanderskaberne paatage sig Arbejdet; det ligger

ikke i deres Interesse, og det strider vistnok mod Majoritetens Dnske at faae saameget som muligt at gjøre. Det ligger i deres Interesse at have den størst mulige Indflydelse med Hensyn til de Sager, der ere vigtige og magtpaaliggende; men den, der har havt saamegen Leilighed som jeg til at see, hvilken Iver der er for Valgene og hvilken Iver der er hos Sogneforstanderskaberne for at udføre de mange og efter min Formening ofte høist uvedkommende Forretninger, der paalægges dem, kan umuligt troe, at det skulde være i denne Institutions eller i Frihedens Interesse at overlæse og bebyrde dem. Naar man her gjør en Sammenligning mellem Amtsraad og Sogneforstanderskaber, ligger indirecte deri, at Viisdom og Dyd skulde stige i samme Grad, som man gaaer ned i Samfundsklasserne; men dette er en falsk Sætning. Ligesom det er en stor Usandhed at paastaae, at disse Egenskaber kun findes paa det sociale Livs høiere Punkter, er det ogsaa en stor Usandhed at sige, at de slet ikke findes i disse Samfundsklasser. Conseqvensen heraf vilde være, at Amtsraadene skulde have større Viisdom og Dyd end Rigsdagen; dette kan man ligesaa godt paastaae, som at Sogneforstanderskaberne skulde nyde større Tillid end Amtsraadene, især efter den Organisation, disse nu have faaet; Conseqvensen kunde drives endnu videre, eftersom man kan gaae endnu længere ned end til Sogneforstanderskaberne. Forresten skal jeg ogsaa bemærke, at her ikke er Tale om saadanne Commissioner, som ere anordnede for Lyndesager; jeg skal strax bemærke, at det er en heldig Idee at henvise Sager om Afstægt til disse, hvor der udfordres et saaa nøie Kjendskab til de locale Forhold i den meest indskrænkede Betydning. Men paa den anden Side med Hensyn til Valget af gode Forligscommisfairs er det vigtigt, at man ikke hjemfalder til altfor smaalige locale og Familie-Coterier, som kunne være saaledes indfiltrerede i de Dvæstioner, der komme for, at de paa ingen Maade ere skikede til deres Gvern, hvad enten man seer Sagen fra Statens eller fra de enkelte Individvers Side, som skulle møde for dem og med Tryghed skulle kunne foredrage dem deres Anliggender.